

Джерело: Бобрицька В.І. Професійно орієнтований контекст формування самоосвітньої компетентності майбутнього викладача в умовах магістратури / В.І. Бобрицька // Вісник Національного авіаційного університету. Серія Педагогіка. Психологія. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАК-друк», 2015. – Вип. 2 (7). – С. 24-30.

УДК 378.147:167

*Бобрицька В.І.,
доктор педагогічних наук, професор,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова*

ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИЙ КОНТЕКСТ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність дослідження проблеми формування самоосвітньої компетентності майбутнього викладача вищої школи в умовах магістратури. На основі аналізу наукових підходів до трактування понять «самоосвіта», «компетентність» уточнено зміст поняття «самоосвітня компетентність майбутнього викладача вищої школи». Узагальнено вітчизняні і зарубіжні напрацювання, що є теоретичною основою для дослідження проблеми формування самоосвітньої компетентності викладача сучасного вищого навчального закладу на магістерському рівні вищої освіти. Визначено професійно орієнтований контекст формування самоосвітньої компетентності магістрантів в умовах реформування системи організації освітнього процесу у вищій освіті.

Ключові слова: самоосвіта, компетентність, самоосвітня компетентність майбутнього викладача вищої школи, інформальна освіта.

Постановка проблеми. Сучасні вимоги до професійної підготовки викладачів вищих навчальних закладів зумовлені новими запитами з боку суспільства, роботодавців, ринку праці, у результаті чого попередній досвід звичних способів діяльності, набутий ними у системі вищої освіти (як студента – користувача освітніх послуг), стає неадекватним зміненим умовам – викладання, набуття компетентностей науково-педагогічного працівника. Різниця в організації, завданнях і умовах освітнього процесу у вищій школі для студента і викладача є тим своєрідним бар'єром, який необхідно подолати молодому фахівцю, щоб бути конкурентним, активно включитися в нові форми

наукової, навчально-методичної роботи, успішно рухатися до мети – професійного й особистісного становлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення психолого-педагогічних напрацювань вітчизняних і зарубіжних дослідників, узагальнення власного досвіду викладання у вищих навчальних закладах [1; 2; 3; 4; 7; 8; 9; 10; 11] свідчить про те, що в теорії та практиці вищої освіти накопичено значний науковий і прикладний потенціал, який може стати основою для удосконалення самостійної роботи у вищих навчальних закладах (ВНЗ). У зв'язку з посиленими вимогами до кадрового забезпечення вищої освіти відповідно до світових, зокрема європейських освітніх стандартів, особливої уваги з боку держави потребує забезпечення рівня підготовки педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників для цієї системи. На нашу думку, регламентацію цієї діяльності потрібно здійснювати комплексно: із запровадженням Закону України «Про вищу освіту» у новій редакції (2014 р.), внесенням відповідних змін і доповнень у закони України «Про освіту» та «Про наукову і науково-технічну діяльність» (ухвалений Верховною Радою України 26 листопада 2015 року).

Загальновизнаним є те, що ефективне розв'язання нагальних завдань вищої освіти в нових умовах функціонування здебільшого базується на кадровому забезпеченні ВНЗ, які реалізують процес підготовки особистості до суспільного життя та професійної діяльності. І якщо система професійної підготовки вчителів загалом успішно забезпечується вищими педагогічними закладами освіти, то професійна підготовка викладачів ВНЗ значною мірою обмежена лише вивченням декількох начальних дисциплін магістерського рівня освіти, зокрема таких як «Педагогіка вищої школи», «Психологія вищої школи» тощо, асистентською та науковою (переддипломною) практиками. Обсяг початкової інформації з вищеназваних навчальних дисциплін та програми практик, є, вочевидь, недостатнім для формування у майбутніх викладачів готовності практично діяти в нових умовах (викладацька діяльність, розроблення навчально-методичного супроводу вивчення дисциплін, здійснення наукової

роботи тощо). Затребуваності набувають ті види діяльності магістранта, які ще на етапі навчання у ВНЗ сприятимуть особистісному й професійному розвитку майбутнього викладача, а в подальшому – його самореалізації у професійній діяльності. З огляду на викладене, актуальність дослідження проблеми формування самоосвітньої компетентності у майбутніх викладачів вищої школи в умовах магістратури зумовлюється тим, що на сучасному етапі розвитку вищої школи важливо набути майбутнім фахівцям знань, умінь, цінностей, особистих якостей, що забезпечать успішність їх професійного і особистісного розвитку, готовність мобільно реагувати на запити часу, самостійно опановувати різноманітну інформацію упродовж життя. **Метою** цієї наукової розвідки є здійснення дискурсу напрацювань учених із проблеми формування самоосвітньої компетентності у магістрантів ВНЗ в контексті нових вимог, пов'язаних з імплементацією Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.). Досягнення визначеної мети, на наш погляд, буде результативним за умови розв'язання таких **завдань**: 1) уточнити зміст поняття «самоосвітня компетенція майбутнього викладача вищої школи»; 2) визначити організаційно-педагогічні умови формування самоосвітньої компетентності у майбутніх викладачів ВНЗ з урахуванням професійно орієнтованого контексту їх підготовки на магістерському рівні вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Передусім зазначимо, що характер сучасної підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників для системи вищої освіти є відзеркаленням викликів, які пов'язані з важливістю реалізації завдань нинішнього етапу її розвитку – встановлення нових правових, організаційних, фінансових засад функціонування, посилення співпраці державних органів і бізнесу з ВНЗ на принципах автономії ВНЗ, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного фахівця для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості у процесі навчання й професійній діяльності [8, с. 26].

У відповідності до Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.) ст. 52 основними категоріями учасників освітнього процесу у ВНЗ визначено, з-поміж

інших, педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники [5, розд. X, ст. 52]. Відповідно до завдань нашого дослідження зацентруємо увагу на характеристиці, що визначена законодавцем: «науково-педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи у вищих навчальних закладах провадять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність» [5, розд. X, ст. 53]. У п.1 ст. 55, Закону України «Про вищу освіту» визначено, що основними посадами науково-педагогічних працівників ВНЗ є: 1) керівник (ректор, президент, начальник, директор); 2) заступник керівника (проректор, віце-президент, заступник начальника, заступник директора, заступник завідувача), діяльність якого безпосередньо пов'язана з освітнім та науковим процесом; 3) директор (начальник) інституту, його заступники, діяльність яких безпосередньо пов'язана з освітнім та науковим процесом; 4) декан (начальник) факультету, його заступники, діяльність яких безпосередньо пов'язана з освітнім та науковим процесом; 5) директор бібліотеки; 6) завідувач (начальник) кафедри; 7) професор; 8) доцент; 9) старший викладач, викладач, асистент-стажист; 10) науковий працівник бібліотеки; 11) завідувач аспірантури, докторантури. Без сформованої самоосвітньої компетентності майбутньому фахівцю буде надзвичайно складно виконувати посадові обов'язки з вище зазначеного переліку. Це підтверджує актуальність і своєчасність дослідження обраної наукової проблеми.

Аналіз інформаційних джерел засвідчує, що попри значний інтерес до досліджуваної проблеми і наявність численних наукових праць, що вона потребує осмислення, зокрема сутності ключових понять, які є в науковому обігу. Формат статті унеможлиблює здійснення панорамного дискурсу з цього питання, проте дає змогу виокремити значущі для досягнення нашої мети напрацювання, представити результат власних роздумів на основі викладацької практики. Так, у дослідженнях М. Фреймана і С. Фреймана міститься тлумачення понять «самостійність» як особистісної риси студента, що виявляє себе у здатності визначати та модифікувати способи розв'язання навчальних

завдань без активного контролю викладача. Як стверджують науковці, самостійність реалізується у процесі докладання розумових зусиль і передбачає існування внутрішніх мотивів вияву мисленнєвої активності студента, усвідомлення ним сенсу й мети навчання, зацікавлення позитивним результатом пізнавальної діяльності, здатність відстоювати власну позицію, орієнтуватися в новій ситуації, самоконтроль [7]. Нам імпонує також наукова позиція В. Атаманюка і Р. Гуревича, які зазначають, що у процесі навчання відбувається саморозвиток майбутнього фахівця. При цьому роль викладача полягає у «ненав'язливій допомозі», спонуканні до подальшого розвитку, створенні студентом «найкращих умов для самостійного оволодіння знаннями» [1, с. 62].

Наукову значущість для нашого дослідження становлять напрацювання зарубіжних учених, які можуть скласти теоретичне підґрунтя для подальших розвідок у напрямі розроблення проблеми формування самоосвітньої компетенції у педагогів вищої школи в умовах магістратури. Так, узагальнення інформаційних джерел із досліджуваного питання дає змогу дійти висновку, що в зарубіжній педагогічній літературі не існує прямого еквівалента понять «самоосвітня компетентність», «самостійна пізнавальна діяльність». Зокрема, у німецькій педагогіці застосовуються поняття «selbständige Arbeit» («самостійна робота») та «mittelbarer Unterricht» («опосередковане навчання»), «Unmittelbarer Unterricht» («безпосереднє навчання»), що вирізняються за часткою керівної ролі викладача. У педагогіці Австрії, Швейцарії поширене поняття «Stillarbeit» («тиха робота»), тобто робота, що здійснюється наодинці. Французька педагогічна наука оперує поняттям «le travail individuel» («індивідуальна робота»), що означає роботу, здійснену без участі викладача. В англійській педагогіці застосовується поняття «individual study» («самостійне навчання»), що має подвійне значення: «робота, яка здійснюється без участі викладача», та «індивідуальна робота викладача із конкретним студентом». У вищих закладах освіти США актуалізовано поняття «independent study» («незалежне навчання»), що означає пізнавальну діяльність, під час якої студенти працюють

за індивідуальними навчальними планами-програмами і мають велику свободу добору засобів і методів засвоєння та обробки інформації. Зазначимо, що за даними ЮНЕСКО частка самостійної роботи студентів у США перевищує 65 відсотків [3, с. 56-57].

На нашу думку варто зазначити, що у системі освіти багатьох країн Європи широко застосовуються індивідуальні форми та методи «незалежного навчання» (від англ. – *independent study*). Викладачі впроваджують підхід, в основі якого – самостійне навчання студентів за умови мінімального контролю викладача та максимальної творчості студентів. Так, у польській педагогічній літературі проблема змістових аспектів самостійної пізнавальної діяльності студентів порушувалася багатьма авторами. Досліджуючи сутність самостійних пізнавальних дій студентів, Т. Томашевський [11] дійшов висновку, що самостійність є протилежністю пасивній, репродуктивній позиції тих, хто навчається. В. Оконь розглядає самостійність студентів через призму їх навчальних дій та мислення, визначаючи головною умовою розвитку самостійності розв’язування проблем [9]. На думку К. Сосницького, самостійна пізнавальна діяльність має такий алгоритм: усвідомлення мети й способу виконання певної роботи, свідоме керування перебігом роботи і свідомий контроль праці та виконання останньої без сторонньої допомоги [10].

Послідовно розкриваючи глибинну сутність поняття «самоосвітня компетентність майбутнього викладача вищої школи» звернемося до тлумачення поняття «компетентність», що подано у новому Законі України «Про вищу освіту» – це динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом на певному рівні вищої освіти [5]. Нам імпонує також визначення, представлене у Національному глосарії з вищої освіти: «Компетентність / компетентності (Competence, competency / competences, competencies): «За проектом Тюнінг Європейської комісії, це динамічна комбінація знань, розуміння, умінь,

цінностей, інших особистісних якостей, що описують результати навчання за освітньою / навчальною програмою. Компетентності покладені в основу кваліфікації випускника. Компетентність (компетентності) як набуті реалізаційні здатності особи до ефективної діяльності не слід плутати з компетенцією (компетенціями) як наданими особі повноваженнями» [6, с. 32].

Студіювання напрацювань вітчизняних та зарубіжних учених дає змогу окреслити авторський підхід до розуміння сутності поняття «самоосвітня компетентність майбутнього викладача вищої школи», яке тлумачимо як *результат* самостійної пізнавальної діяльності особи, що за своєю структурою є динамічною комбінацією знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, морально-етичних цінностей та професійних, світоглядних і громадянських якостей, і *підґрунтя* для формування у фахівця готовності до реалізації суспільно важливого завдання – навчити молоде покоління самостійно опановувати різноманітну інформацію впродовж життя.

З огляду на визначеність власної позиції щодо тлумачення ключового поняття нашого дослідження, здійснимо стислий дискурс прикладних знахідок із проблеми формування самоосвітньої компетенції у студентів ВНЗ у контексті нових викликів, що постають перед сучасною вищою освітою.

Оскільки формування самоосвітньої компетентності у магістрантів базується на самостійній роботі, зазначимо, що у ВНЗ традиційно ця форма організації навчального процесу визначається як основний засіб опанування навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час для самостійної роботи регламентується навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення навчальної дисципліни. Якщо раніше самостійна робота все ж поступалася за вагомістю аудиторним заняттям, то в сучасних умовах реформування і модернізації системи організації освітнього процесу у ВНЗ самостійна робота натеper визначається як один із пріоритетних чинників формування професійної компетентності, умінь і навичок самостійної навчальної діяльності студентів, необхідних для безперервної освіти і самоосвіти. З огляду

на це, можна стверджувати, що на часі реалізація нового запиту щодо підготовки висококваліфікованих викладачів для системи вищої освіти, які здатні мобільно реагувати на запити часу, самостійно опановувати різноманітну інформацію упродовж життя, мати високий рівень сформованої самоосвітньої компетентності.

Зазначимо, що для педагогічної літератури більшості європейських країн також характерною ознакою є порівняно незначна кількість наукових праць, у яких досліджуються прикладні проблеми самостійного навчання. Це пояснюється тим, що індивідуалізм та персоналізм стали невід'ємним, загальновизнаним складником філософії освіти цих країн. Так, у вищих закладах освіти більшості зарубіжних країн самостійна робота студентів є основою їх навчання. Традиційні форми навчання (лекції, семінари, практичні заняття) лише допомагають студентам в організації їх самостійної пізнавальної діяльності. Учені дійшли висновку, що індивідуальна навчально-пізнавальна діяльність студента полягає у самостійній роботі з першоджерелами, потребує застосування засобів розвитку вмінь і навичок практичного застосування набутих знань, упровадження в навчальний процес інноваційних комп'ютерних та мультимедійних технологій під опосередкованим керівництвом викладача (тьютора). Особливістю самостійної пізнавальної діяльності студентів багатьох країн Європи є те, що вона розвивається і застосовується передусім у дистанційній освіті.

Узагальнення практичного досвіду власної викладацької діяльності дає підстави стверджувати, що зміст самостійної роботи студентів, визначення дієвих форм діяльності студентів як індивідуальних траєкторій формування у них самоосвітньої компетентності є досить складним. У навчальних планах та програмах Міністерства освіти і науки України зазначається, що крім аудиторних видів навчальної діяльності, студент має виконувати самостійну роботу з опанування певних наукових категорій, формування вмінь і навичок освітньої та професійної діяльності. Самостійна робота у цьому контексті розглядається як окрема форма навчання, пізнання та практичної діяльності. З огляду на це,

формуванню самоосвітньої компетентності у студентів магістратури мають сприяти, на наш погляд: по-перше, самостійна робота з чітко визначеною викладачем «навігацією» процесу пошуку професійно значущої інформації у інформаційних джерелах; по-друге, ініціативність, висока вмотивованість студентів до застосування різних видів інформальної освіти, що передбачає різноманітні форми їх пізнавальної діяльності, а отже, забезпечує найбільш високий рівень засвоєння навчального матеріалу і формує навички навчання впродовж життя.

Як зазначалося вище, особливо актуальним у контексті нових викликів, що постають натеper перед сучасною вищою освітою у зв'язку з імплементацією нового Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.) [5], є дослідження проблеми формування самоосвітньої компетентності у майбутніх викладачів у професійно орієнтованому вимірі: адже викладачі окрім уваги до розвитку своєї самоосвітньої компетентності, покликані навчити молоде покоління умінню самостійно вчитися, набувати знань в умовах інформальної освіти (самоосвіти). Саме для них самостійна пізнавальна діяльність, яка меншою мірою підлягає зовнішнім керівним впливам, може стати реальним інструментом засвоєння об'єктивних і суб'єктивних смислів професійної діяльності у будь-якій сфері й на будь-якій посаді, особистісного розвитку самореалізації у майбутньої професії. Тому, на нашу думку, формуванню самоосвітньої компетентності у майбутніх викладачів вищої школи буде сприяти будь-яка навчальна діяльність, що включає елемент самостійної роботи. У процесі такої діяльності важливим є:

- усвідомлення мети визначеного навчального завдання;
- чітке і системне планування самостійної роботи;
- сформовані навички пошуку необхідної навчальної та наукової інформації;
- засвоєння інформації та її логічна переробка;
- вироблення власного підходу у пошуку найефективнішого способу досягнення мети;

- використання методів дослідницької діяльності для розв'язання поставлених завдань;
- здійснення самоаналізу досягнутих результатів.

Узагальнення інформаційних джерел та досвід викладацької діяльності автора створюють підстави для визначення організаційно-педагогічних умов формування самоосвітньої компетентності у майбутніх викладачів вищої школи в умовах магістратури. На нашу думку, найбільш обґрунтованими умовами є:

- цілісність, безперервність процесу формування самоосвітньої компетентності у студентів на магістерському рівні вищої освіти;
- застосування під час професійної підготовки майбутніх викладачів предметного поля навчальних дисциплін із метою формування вмінь і навичок самоосвіти;
- орієнтація процесу формування самоосвітньої компетентності у майбутнього викладача ВНЗ на його суб'єктну позицію;
- визнання магістранта носієм індивідуального досвіду і способу здійснення самоосвітньої діяльності;
- мотиваційне забезпечення самостійної пізнавальної діяльності студентів, що ґрунтується на пізнавальній активності, креативності, практичній значущості набутих умінь і навичок самоосвітньої роботи у майбутній професійній діяльності;
- застосування інноваційних технологій, зокрема інтернет-технологій, у процесі формування самоосвітньої компетентності у майбутніх викладачів.

Висновки. Викладене дає змогу здійснити деякі теоретичні узагальнення, а саме:

1. Студіювання наукових праць та інформаційних джерел дало змогу сформувати авторський підхід до визначення поняття «самоосвітня компетентність майбутнього викладача вищої школи», яке тлумачимо як *результат* самостійної пізнавальної діяльності особи, що за своєю структурою є динамічною комбінацією знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, морально-етичних цінностей та професійних, світоглядних і громадянських

якостей, і *підґрунтя* для формування готовності фахівця до реалізації суспільно важливого завдання – навчити молоде покоління самостійно опановувати різноманітну інформацію впродовж життя.

2. Ефективність формування самоосвітньої компетентності у майбутніх викладачів вищої школи визначається рівнем реалізації професійного контексту навчання на магістерському рівні вищої освіти. Організаційно-педагогічними умовами, що сприятимуть результативності досліджуваного процесу, на нашу думку, є такі: 1) цілісність, безперервність інформальної освіти у вищій школі; 2) застосування під час професійної підготовки майбутніх викладачів предметного поля навчальних дисциплін з метою формування вмінь і навичок самоосвіти; 3) орієнтація процесу формування самоосвітньої компетентності у магістрантів на їх суб'єктну позицію у здійсненні самоосвітньої діяльності; 4) мотиваційне забезпечення самостійної пізнавальної діяльності студентів; 5) застосування інноваційних технологій, зокрема інтернет-технологій, у процесі формування самоосвітньої компетентності майбутніх викладачів вищої школи.

Окреслюючи **перспективи подальших наукових розвідок**, окреслимо свій дослідницький інтерес навколо практичної реалізації інформальної освіти у сучасному вищому навчальному закладі.

Список літератури

1. *Атаманюк В. В.* Самостійна робота у вищому навчальному закладі / В. В. Атаманюк, Р. С. Гуревич // Наукові записки. Серія : Педагогіка і психологія. – Вінниця. – 2002. – Вип. 6. – Част. 1. – С. 61–64.
2. *Бобрицька В. І.* Компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутніх викладачів вищої школи / В. Бобрицька // Проблеми освіти. – 2011. – № 66. Ч. I. – С. 39 – 44.
3. *Бобрицька В. І.* Організаційно-педагогічні умови формування самоосвітньої компетентності педагога вищої школи / В. Бобрицька // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Вип. 5. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – С. 55 – 58.
4. *Бобрицька В.І.* Компетентнісний підхід у проектуванні науково-дослідницької роботи студентів магістратури / В. Бобрицька // Вища освіта

- України. – 2012. – № 3 (додаток 1). – Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технології». – Т. 21. – С. 46 – 54.
5. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР.). – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004 (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 76-VIII від 28.12.2014).
 6. Національний освітній глосарій: вища освіта / авт.-уклад. І.І.Бабин, Я.Я. Болюбаш, А.А. Гармаш й ін. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 100 с.
 7. *Фрейман С.* Самостійність як важливий чинник організації педагогічного процесу / С. Фрейман, М. Фрейман // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. – 2004. – № 5. – С. 6– 9.
 8. *Bobrytska V.I.* Modern state policy of Ukraine in the area of higher education: peculiarities of normative and legal regulation //Materials of X International Scientific-Practical Conference «Modern European Science». – Publishing House «Education and Science» s.r.o. – 30.06-07.07.2014.- P. 24-27.
 9. *Okoń W.* U podstaw problemowego uczenia się. – Warszawa, 1964. – 254 s.
 10. *Sośnicki K.* Dydaktyka ogólna. – Wrocław, 1959. – 384 s.
 11. *Tomaszewski T.* Z pogranicza psychologii i pedagogiki. – Warszawa, 1970.– 288 s.

В. И. Бобрицкая

ПРОФЕССИОНАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАННЫЙ КОНТЕКСТ ФОРМИРОВАНИЯ САМООБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО ПРЕПОДАВАТЕЛЯ В УСЛОВИЯХ МАГИСТРАТУРЫ

Аннотация. В статье обоснована актуальность исследования проблемы формирования самообразовательной компетентности будущего преподавателя на магистерском уровне высшего образования. На основе анализа научных подходов к определению понятий «самообразование» и «компетентность» уточнено содержание понятия «самообразовательная компетентность будущего преподавателя высшей школы». Обобщены отечественные и зарубежные научные работы, которые являются теоретической основой для исследования проблемы формирования самообразовательной компетентности преподавателя современного высшего учебного заведения. Определен профессионально ориентированный контекст формирования самообразовательной компетентности магистрантов в условиях реформирования системы образовательного процесса в современной высшей школе Украины.

Ключевые слова: самообразование, компетентность, самообразовательная компетентность будущего преподавателя высшей школы, информальное образование.

V. I. Bobrytska

**PROFESSIONALLY-ORIENTED CONTEXT OF THE DEVELOPMENT
OF SELF-EDUCATIONAL COMPETENCE OF TEACHERS IN THE
MASTER'S DEGREE PROGRAMME SETTINGS**

***Annotation.** In the article there has been substantiated the relevance of the research of the problem of the development of self-educational competence of the tertiary teachers to be in the Master's degree programme settings. Based on the analysis of scientific approaches to the interpretation of the subject-matter of the notions «self-education», «competence», there has been specified the concept of «self-educational competence of a tertiary teacher to be». There has been generalised both domestic and foreign best practice, which is the theoretical basis for the study on the formation of self-educational competency of a teacher to be for a modern higher educational institution in the settings of Master's degree programme. There have been specified organizational and pedagogical prerequisites of the development of self-educational competence of the graduates of the Master's degree programme as the system of educational process organization in higher education is being reformed.*

***Key words:** self-education, competence, self-educational competence of a tertiary teacher to be, informal education.*